

Звіт за результатами соціологічного
онлайн-дослідження

ОСВІТА, КУЛЬТУРА, ЕКОЛОГІЯ:

ГРОМАДСЬКЕ БАЧЕННЯ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ ВІДНОВЛЕННЯ В ХЕРСОНІ

Лютий 2026

Загальна інформація про дослідження

Методологія: онлайн-опитування за інтерактивною структурованою анкетною, посилання на яку відправлялося потенційним респондентам із бази даних (дослідницької онлайн-панелі Херсонської громади). Вибірка сформована на основі демографічних показників станом на 1 січня 2022 року. За таких показників похибка дослідження не перевищує 5% з вірогідністю 0.95. У вибірці представлені як херсонці, які зараз знаходяться в громаді, так і ті, хто виїхав з Херсона після 24.02.2022 і перебуває зараз в інших областях України або за кордоном. Офіційні дані щодо міграцій херсонців наразі відсутні, тому немає можливості оцінити представленість у вибірці респондентів за цією ознакою, проте існують підстави вважати, що співвідношення у вибірці респондентів, які залишились в громаді є більшим, ніж у реальності, що може впливати на результати дослідження.

Мета дослідження: з'ясувати як херсонці бачать стан та перспективи відбудови громади в таких сферах, як освіта, культура та захист навколишнього середовища

Обсяг вибірки: 400 респондентів

Терміни проведення польового етапу: з 10 по 26 лютого 2026 року.

Замовник дослідження: Фонд громади міста Херсон «Захист».

Виконавці дослідження:

- Микола Гоманюк, Херсонське обласне відділення Соціологічної асоціації України, голова
- Олег Сінаюк, ТОВ Нью Імідж Маркетинг Груп, директор
- Ігор Даниленко, ТОВ Нью Імідж Маркетинг Груп, аналітик

Дослідницька група продовжує роботу над збільшенням та вдосконаленням онлайн-панелі мешканців Херсонської міської громади з метою її максимального наближення до показників генеральної сукупності і запрошує усіх херсонців долучатися до панелі. Це можна зробити за посиланням: <https://lemur.ua/sign-up>

Ключові результати

ОСВІТА

- У сфері освіти проявляється втома від дистанційної форми навчання. Порівняно з 2024 роком на 13% зменшилась кількість тих, хто не бачить йому альтернативи (з 34% тоді до 21% зараз). Люди хочуть хоча б частково її урізноманітнити змішаною формою навчання, навчанням у безпечних місцях, індивідуальними та асинхронними формами навчання. При цьому 45% вважає, що повністю відновлятися від дистанційної форми не варто навіть за сприятливої безпекової ситуації.
- Що стосується вищої освіти, то тут варто відзначити, що більшість (55%) опитаних херсонців воліла би, щоб у Херсоні залишилося стільки вишів, скільки їх було до початку повномасштабного вторгнення, ще 20% - готові «пожертвувати» приватними вишами і лише 2% - є прихильниками об'єднання усіх херсонських вишів в один.
- Третина (33%) потенційних херсонських абітурієнтів має намір вступати до херсонських вишів, через те, що вони, по-перше, розташовані поблизу (43%), по-друге, мають високу якість освіти (41%), по-третє, там можна вчитися дистанційно (26%). Перша причина виглядає парадоксально, адже всі херсонські виші релоковані, проте херсонці продовжують вважати територіальну близькість важливим фактором вибору.

КУЛЬТУРА

- Поточне опитування показує, що херсонці, які зараз перебувають у Херсоні, і які знаходяться поза ним, значною мірою по-різному сприймають місію культурних закладів міста. Серед тих, хто зараз не в Херсоні, на 16% більше тих, хто вважає, що головною місією культурних закладів має бути проведення заходів поза містом, які би привертали увагу до нього, а не організовувати культурне життя в громаді.
- Театр залишається для херсонців мистецтвом номер один. Саме відновлення театрального життя є пріоритетом для 62% опитаних, і таких стало ще більше порівняно з минулим роком на 15%. Також 66% вважають, що розвиток театрального мистецтва має стати головним в сфері мистецтва, а 77% - що після припинення обстрілів треба провести театральний фестиваль (а таких у нас до 2022 року було два – «Мельпомена Таврії» та «Лютий лютий»).
- Також 89% опитаних херсонців підтримують ідею створення в Херсоні музею, який був би присвячений подіям повномасштабної російсько-української війни, а 49% вважають, що в місті треба залишити один або декілька зруйнованих російськими окупантами будинків як нагадування про війну.

ЕКОЛОГІЯ

- Одним із найбільш гострих питань у сфері охорони природи є питання про те, що зараз відбувається на місці колишнього Каховського водосховища. 83% опитаних херсонців висловили схвильованість ним. Майже половина вважає, що наслідники руйнування Херсонського гідровузла будуть відчуватися понад десять років.
- Щодо громадського бачення майбутнього Каховської ГЕС, то воно один раз кардинально змінилося у квітні 2025 року, коли більшість херсонців відповіла, що не варто відбудовувати Каховську ГЕС такою, якою вона була, а треба створити нові гідротехнічні споруди, щоб не затоплювати вже таку велику територію. Зараз таких респондентів налічується 65%. Також більше половини опитаних вважає, що на дні Каховського водосховища (на всій або більшій його частині) варто створити природо-охоронний об'єкт.
- Майже половина (46%) опитаних херсонців зауважила, що у Херсонській області варто збільшувати кількість та площу об'єктів природо-заповідного фонду на небезпечних для людини територіях.

Розподіл відповідей

ОСВІТА

Альтернатива дистанційному навчанню в умовах обстрілів (N=400), %

Q.: Які, на Вашу думку, форми навчання в школах можуть бути альтернативою дистанційному навчанню в умовах обстрілів Херсона?

**Множинні відповіді*

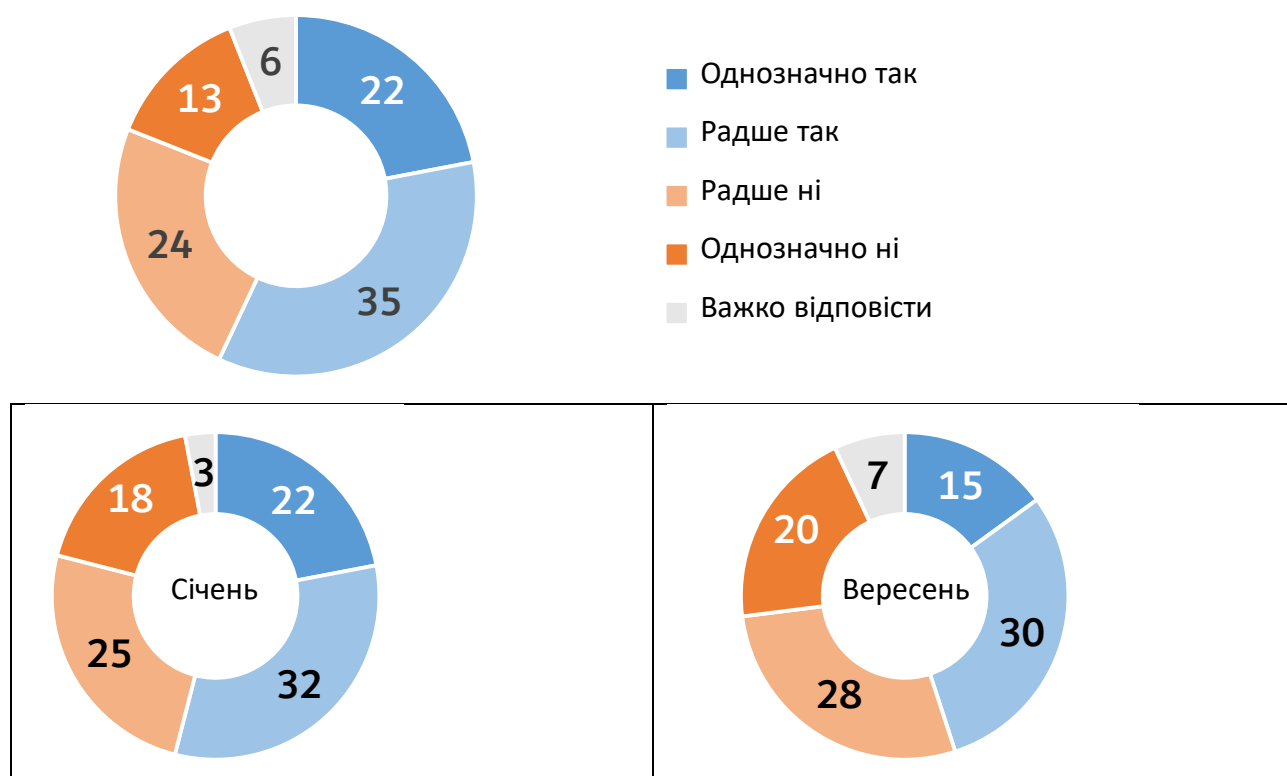
Інші відповіді: дітей треба вивозити з зони бойових дій / перебування дітей на території громади дуже небезпечно / які б не були безпечні місця для навчання, дорога до школи залишається дуже небезпечною; звичайне навчання безпека якого реалізована активним захистом (влада дуже економить на захисті Херсона) / навчання очне в облаштованих для цього укриттях / якщо закладів з облаштованими укриттями було б в достатній кількості, а не максимум 2 на район, то можливе було б і очне навчання; нормальне навчання в закладах іншої безпечної держави; спеціалізовані школи-інтернати в іншому місті.

Динаміка оцінки можливих альтернатив дистанційному навчанню в умовах обстрілів 2024-2026 рр.

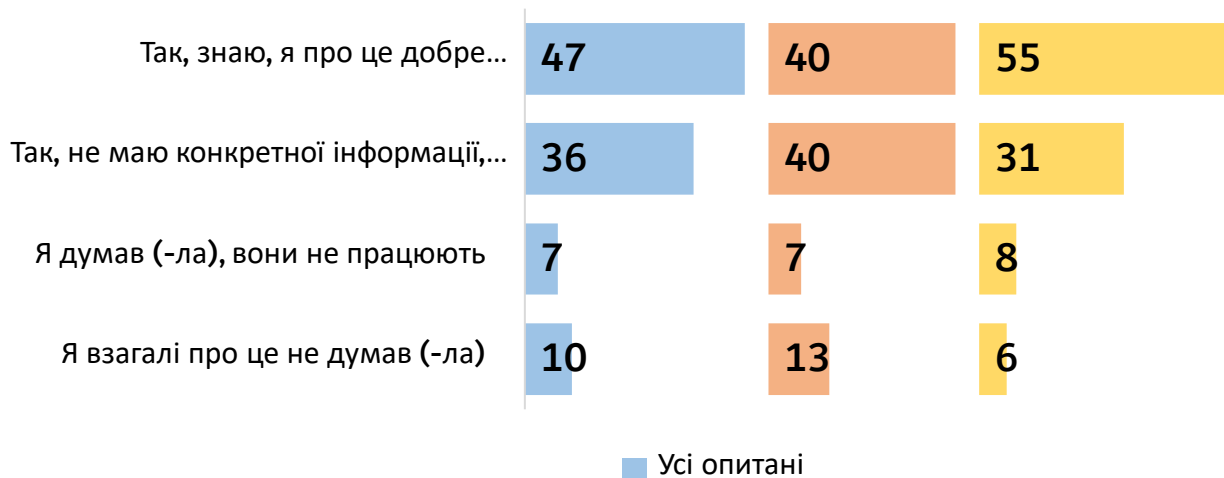
Оцінка перспектив збереження дистанційного навчання у майбутньому в 2024-2026 рр., %

Q.: Як Ви вважаєте, варто чи ні зберегти у майбутньому елементи дистанційного навчання у закладах освіти навіть за сприятливої безпекової ситуації?

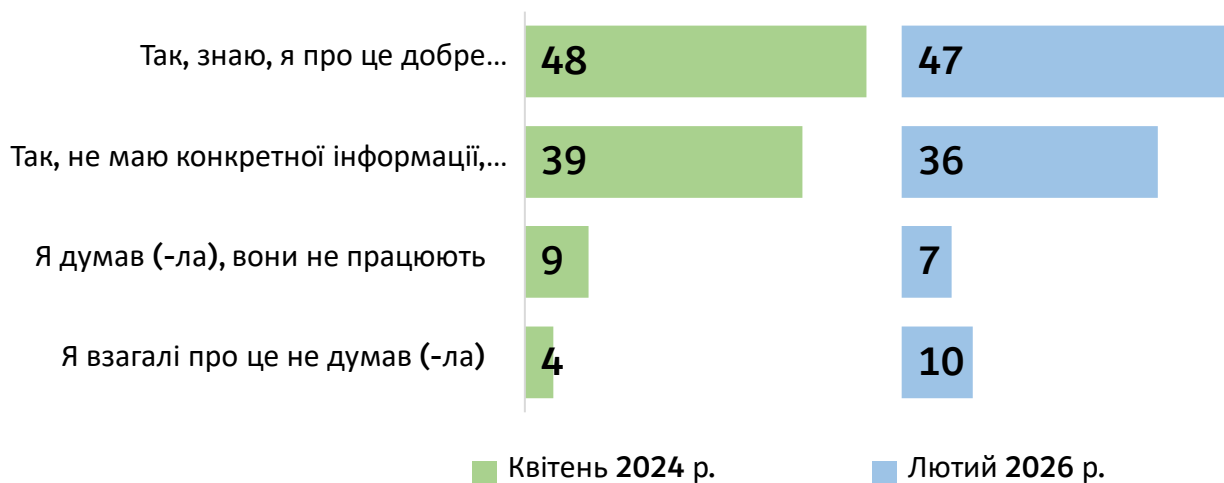

Обізнаність щодо роботи вишів Херсона під час війни (N=400), %

Q.: Чи знаєте ви, що херсонські вищі навчальні заклади продовжують працювати під час війни?

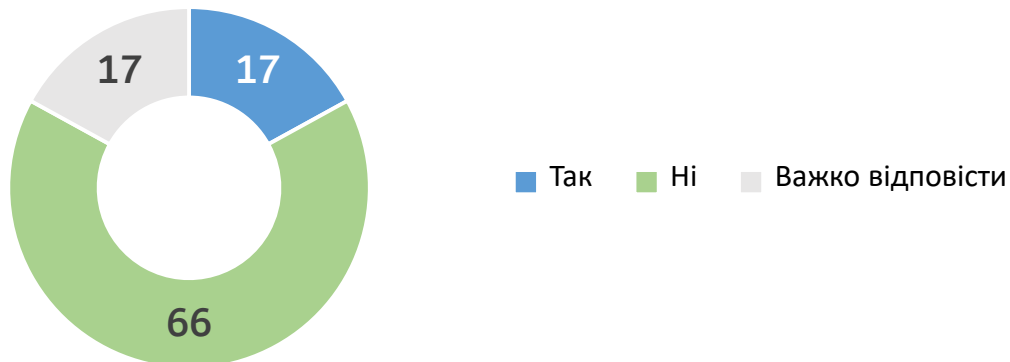

Динаміка обізнаності щодо роботи вишів Херсона під час війни в 2024-2026 рр., %

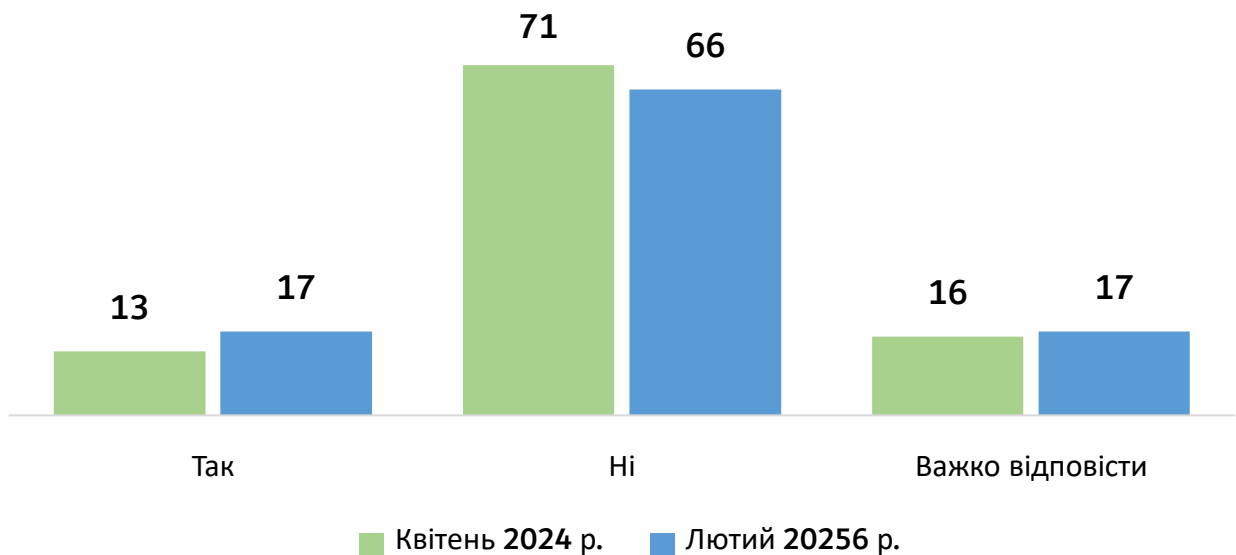

Громадська думка щодо оптимізації закладів вищої освіти (N=400), %

Q.: Чи потрібно, на вашу думку, скорочувати кількість вищих навчальних закладів (вишів) у Херсоні?

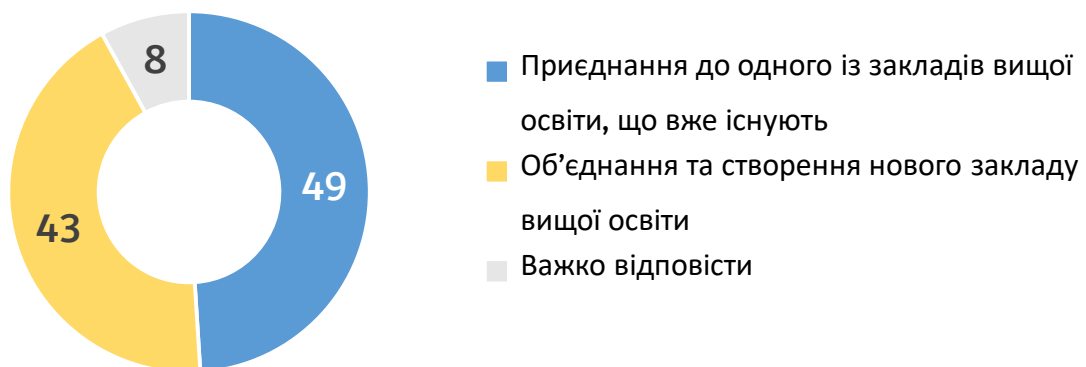

Динаміка оцінок щодо оптимізації закладів вищої освіти 2024-2026 рр., %

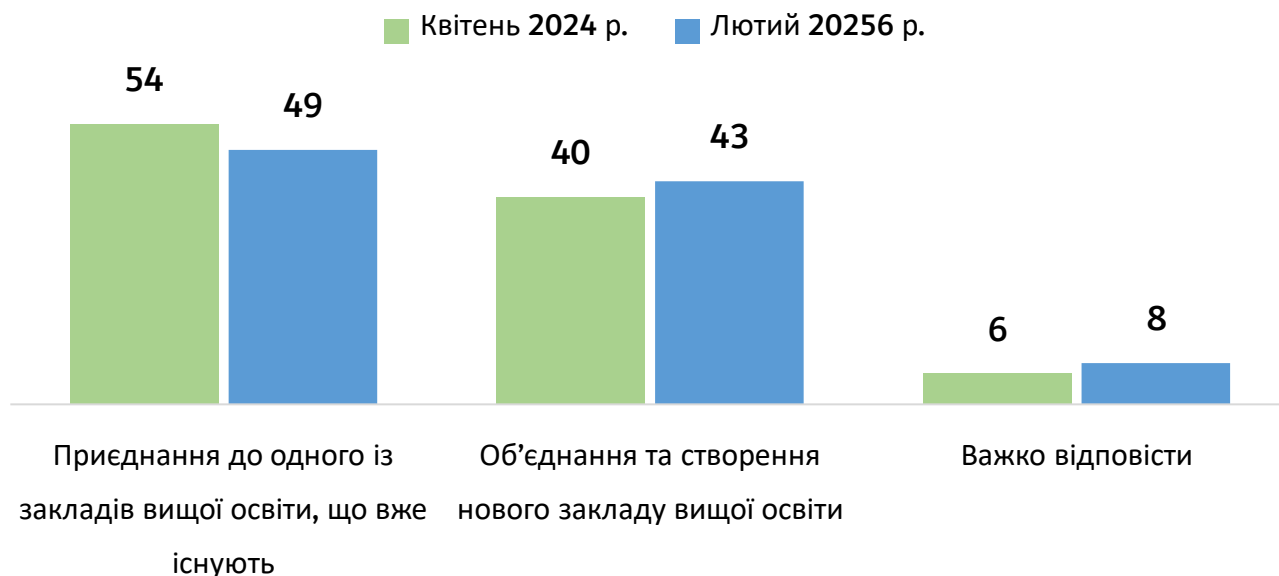

Громадське бачення шляхів оптимізації херсонських вишів (N=400), %

Q.: Яким ви бачите оптимальний шлях скорочення вишів у Херсоні?

Динаміка бачення шляхів оптимізації херсонських вишів 2024-2026, %

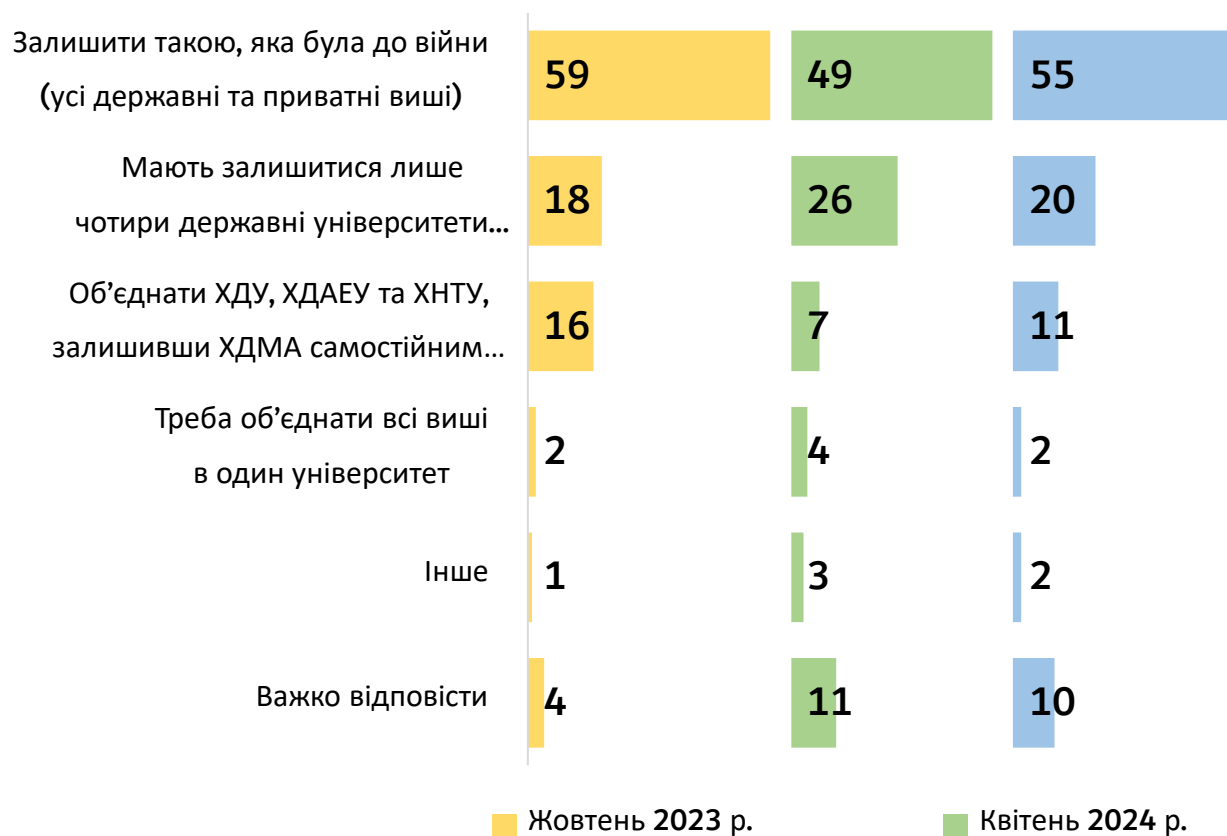
Громадське бачення оптимальної системи вишів Херсона (N=400), %

Q.: Як Ви вважаєте, якою має бути оптимальна система закладів вищої освіти в Херсоні?

Інші відповіді: усі залишити і додати інші напрямки навчання / треба більше вищих навчальних закладів, Херсону потрібне більше життя; залишити ті, які можуть працювати на самозабезпеченні, а також ті, які роблять вагомий внесок в науку і виробництво; залишити тільки ХДМА; "Так, наразі потужність цих закладів зменшилася, про те, лишати місто без них – неправильно. Можливо тимчасово в самих закладах об'єднати кафедри, а після перемоги відновлювати обсяги та потужності. Можливо, після перемоги виникне потреба в інших закладах або в інших спеціальностях. Те що, сьогодні в цих закладах розбита матеріальна база, ще не привід їх закрити. Обласні центри повинні мати вищі навчальні заклади, адже кожна область має свою специфіку і проблематику в підготовці певних фахівців".

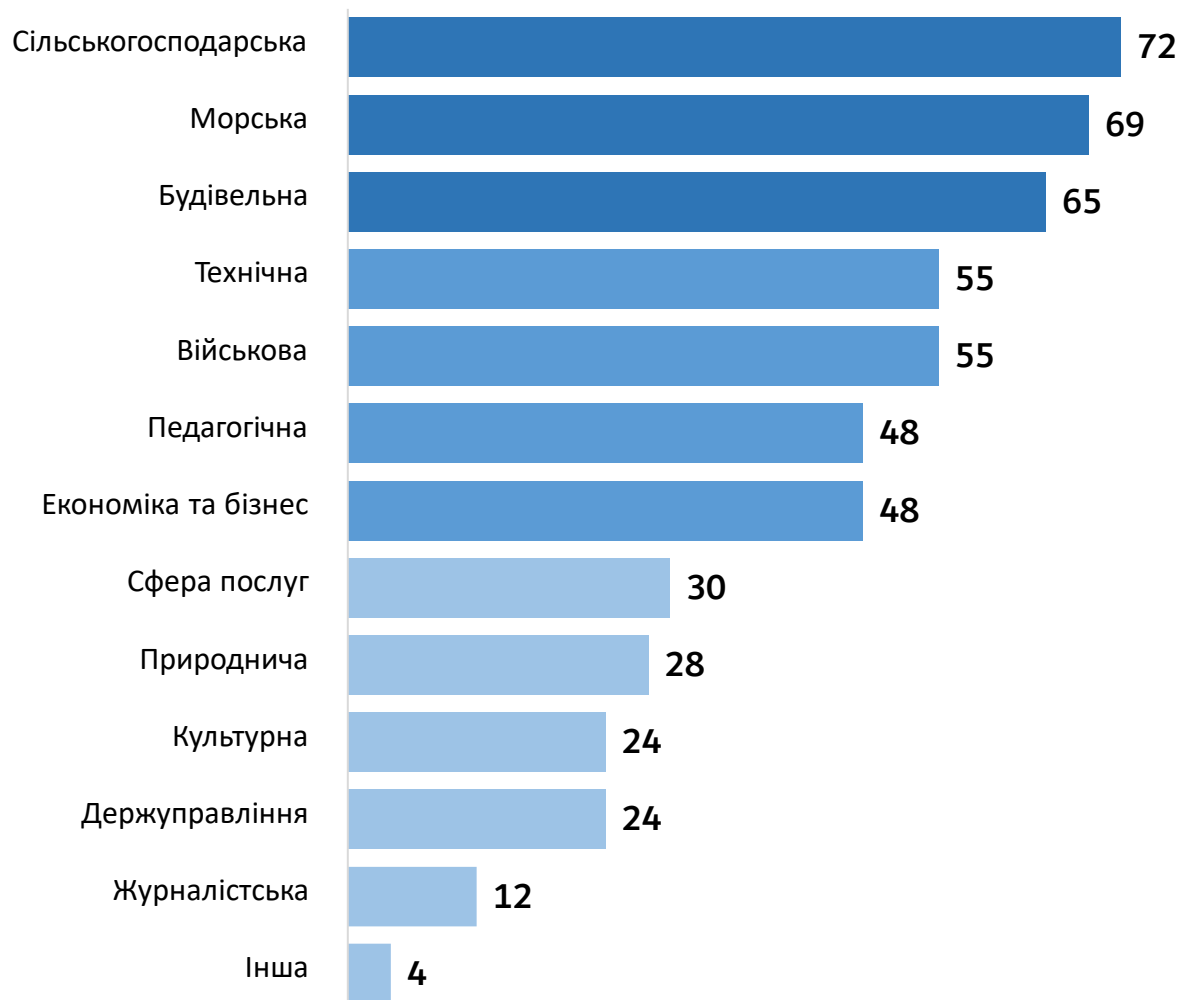
Динаміка громадського бачення системи вишів Херсона 2023-2026 рр.

Громадське бачення попиту на різні галузі освіти у вишах Херсона (N=400), %

Q.: Підготовка спеціалістів яких галузей, на вашу думку, має стати в майбутньому пріоритетною для херсонських вишів?

**Множинні відповіді*

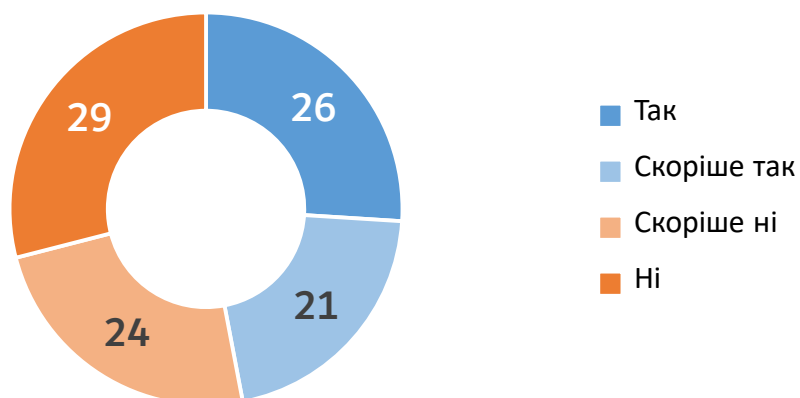
Інші відповіді: медична; реабілітологія; соціальна робота; штучний інтелект; військові технології; туристична; усі спеціальності, але щоб не дублювались в кількох вишах; усе важливо, особливо під час війни, і після того як настане мир / будь-яка що має користь для суспільства та економіки; буде залежати від того, які галузі будуть відбуватись в області та куди піде загальна економіка світу.

Динаміка попиту на галузі освіти у вишах Херсона 2024-2026 рр.

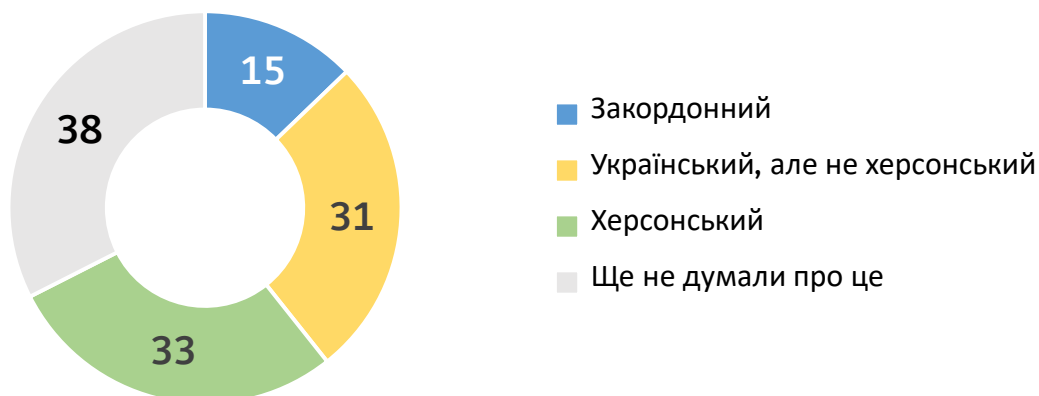
Наявність потенційних абітурієнтів в родинях (N=400), %

Q.: Чи маєте ви або хтось з інших членів вашої родини намір вступити до вишу в майбутньому?

Вибір вишу потенційними абітурієнтами (N = 187 – мають наміри вступати до вишу), %

Q.: Який вищий навчальний заклад ви або інші члени вашої родини розглядаєте для вступу?

Орієнтири при вступі у виш (N = 187 – мають наміри вступати до вишу), %

Q.: На що ви орієнтуєтесь, коли приймаєте рішення, в який виш вступати вам або комусь з вашої родини?

**Множинні відповіді*

Інші відповіді: на бажання / вподобання / інтереси та вміння дитини; на власний досвід; на наявність потрібної / цікавої спеціальності; потяг до професії; династія; вартість навчання; тривалість навчання; рейтинг вишу; перспективи працевлаштування та кар'єри / конкурентоспроможність даної спеціальності; безпекові питання тощо.

Переваги вишів Херсона (N=400), %

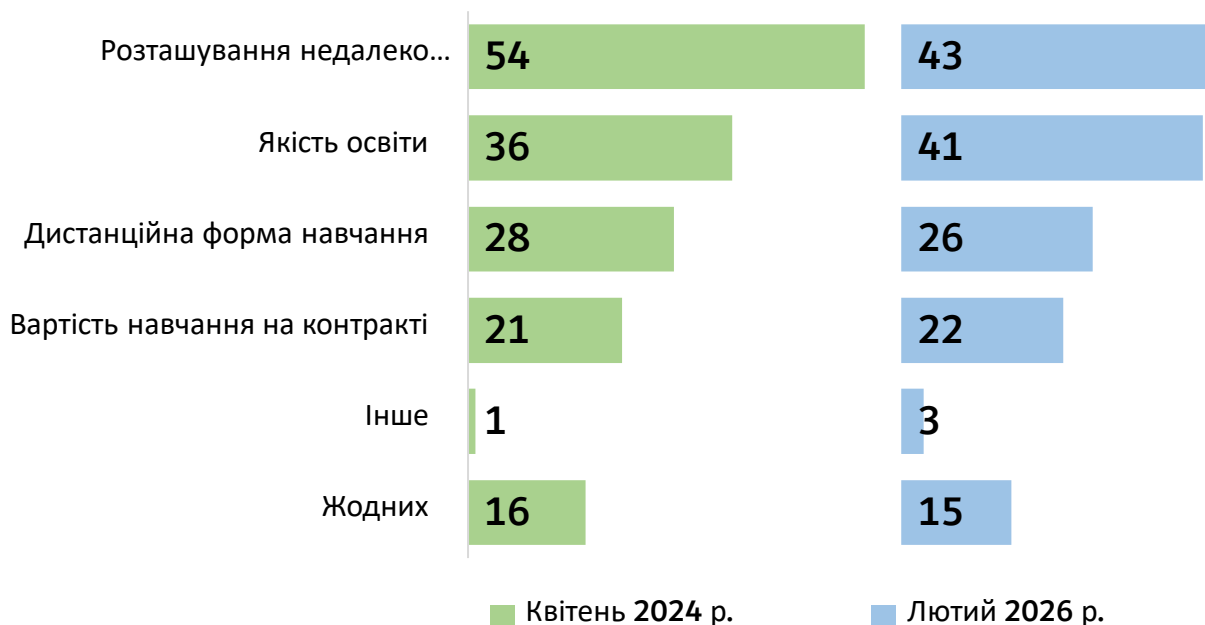
Q.: Які переваги на вашу думку мають херсонські виші?

**Множинні відповіді*

Інші відповіді: безкоштовні / квота при вступі; беруть кожного здобувача; "до початку повномасштабного вторгнення це були близькість до місця проживання та ціна навчання, але, я вважаю, що навчальним закладам треба підвищувати обізнаність абітурієнтів про переваги і створювати ці самі переваги".

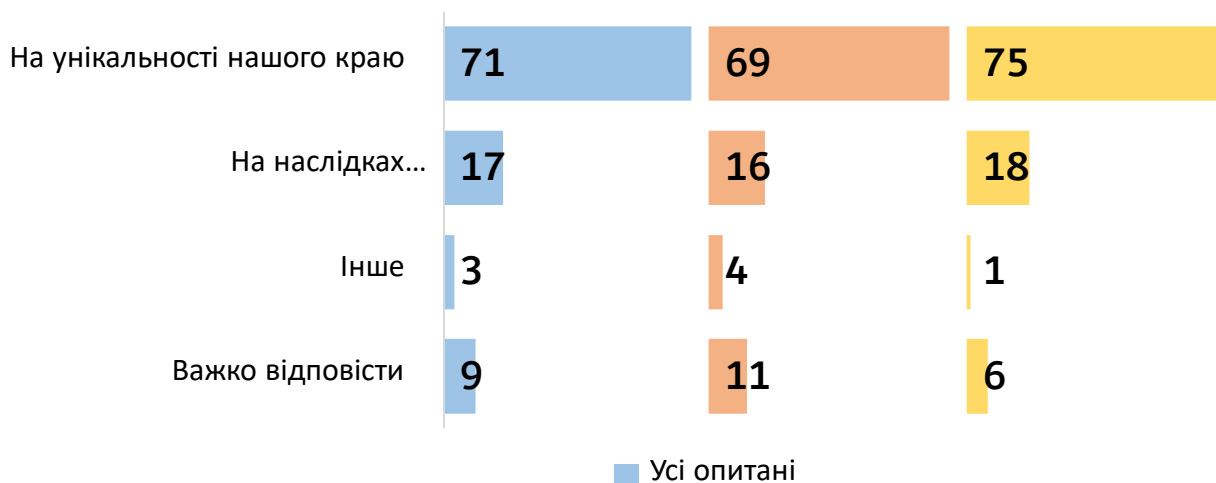
Динаміка переваг вишів Херсона 2024-2026, %

КУЛЬТУРА

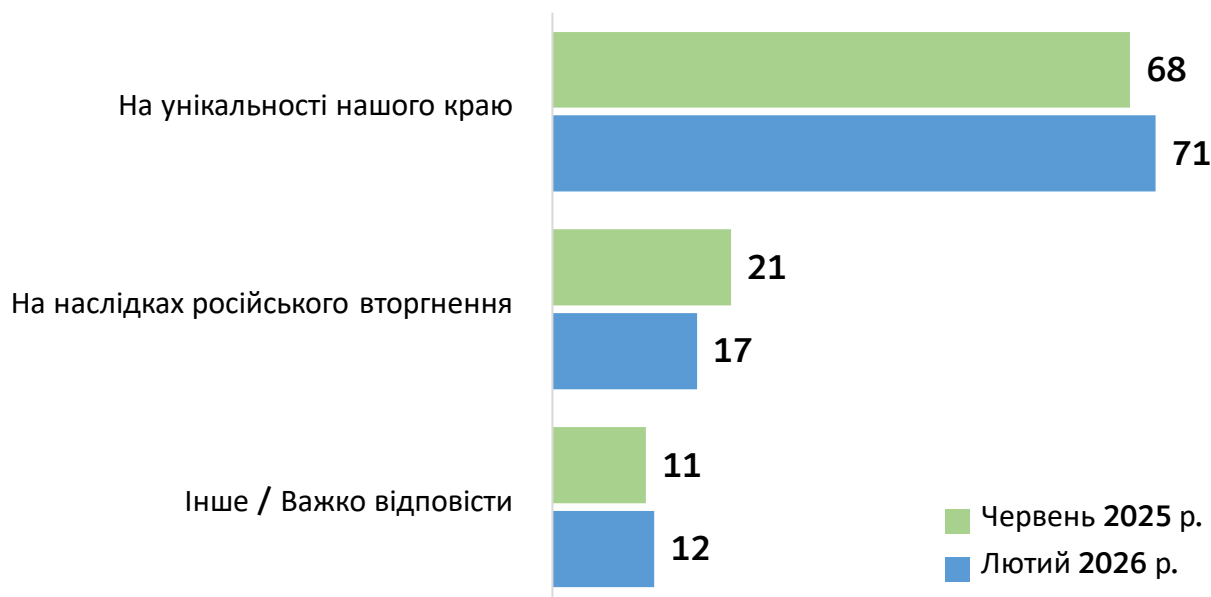
Громадське бачення загальної ідеї головного культурного продукту Херсона (N=400), %

Q.: На якій темі, на Вашу думку, має бути більше зосереджений культурний продукт, який представлятиме Херсонську громаду – на унікальності нашого краю чи на наслідках російського вторгнення?

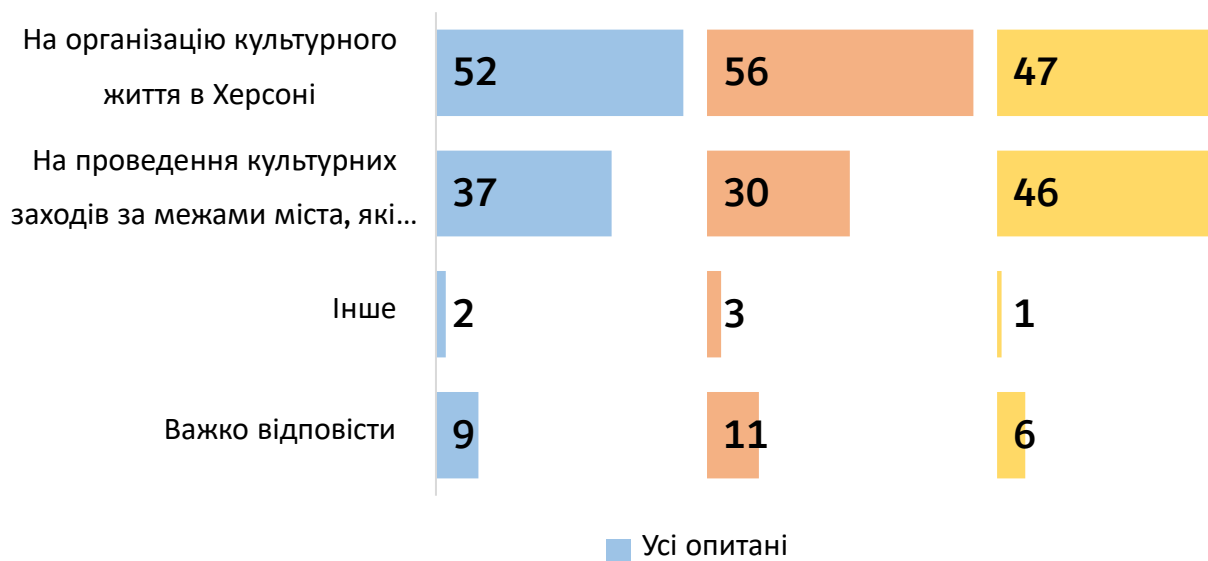
Інші відповіді: обидва варіанти / разом – унікальність нашого краю і наслідки вторгнення / це вже не поділити, війна внесла свої корективи і в унікальність; “Потужний, громадський опір окупації. Беззахисність міста. Геноцид”; “варто поглиблювати вивчення та представлення культури та історії нашого краю, розповідати про ремесла, про козацькі січі”; “не варто утаємничувати незручні моменти”; на світові тренди.

Динаміка загальної ідеї культурного продукту Херсона

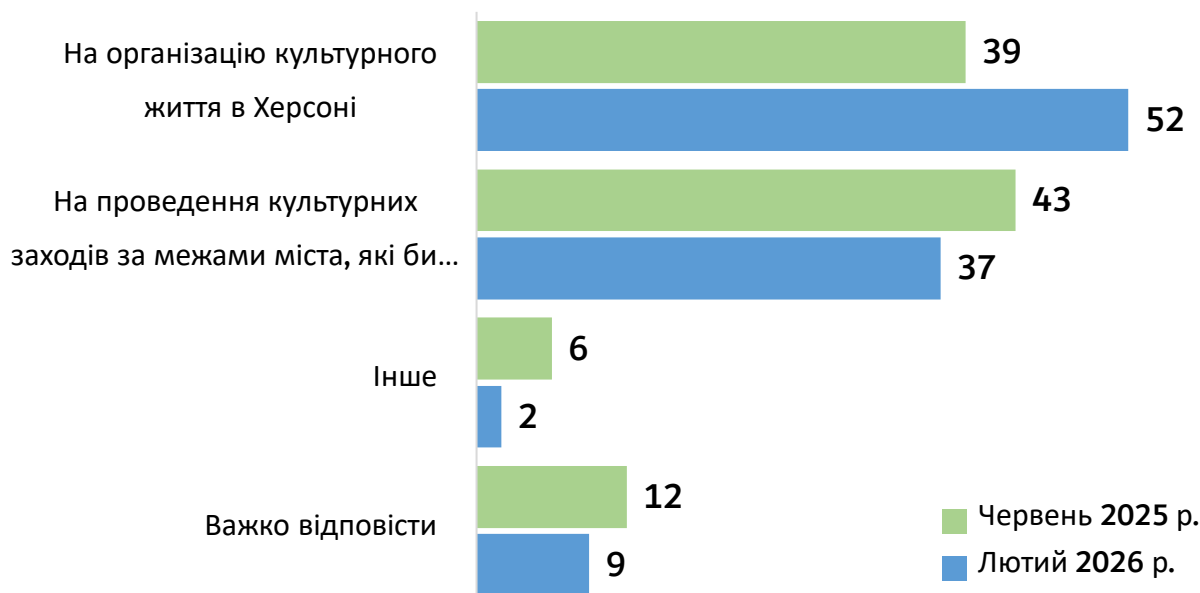
Фокус роботи культурних закладів в місті (N=400), %

Q.: На що, на вашу думку, має бути більше спрямована основна робота культурних закладів в Херсоні?

Інші відповіді: усе важливо / обидва варіанти / перший та другий варіант — це чудова основа для культурної політики краю і вони не є взаємо виключеними, це паралельні напрями, і розвивати варто кожен з них, чим більше херсонців буде любити та поважати свою землю, тим краще ми будемо представлені за межами регіону / і на роботу всередині, і на заходи за межами міста, і навіть за кордоном; на духовний розвиток людини; на формування високої культури серед населення Херсона та області.

Динаміка фокусу роботи культурних закладів 2025-2026 рр.

Послідовність відновлення роботи культурних інституцій Херсона (N=400), %

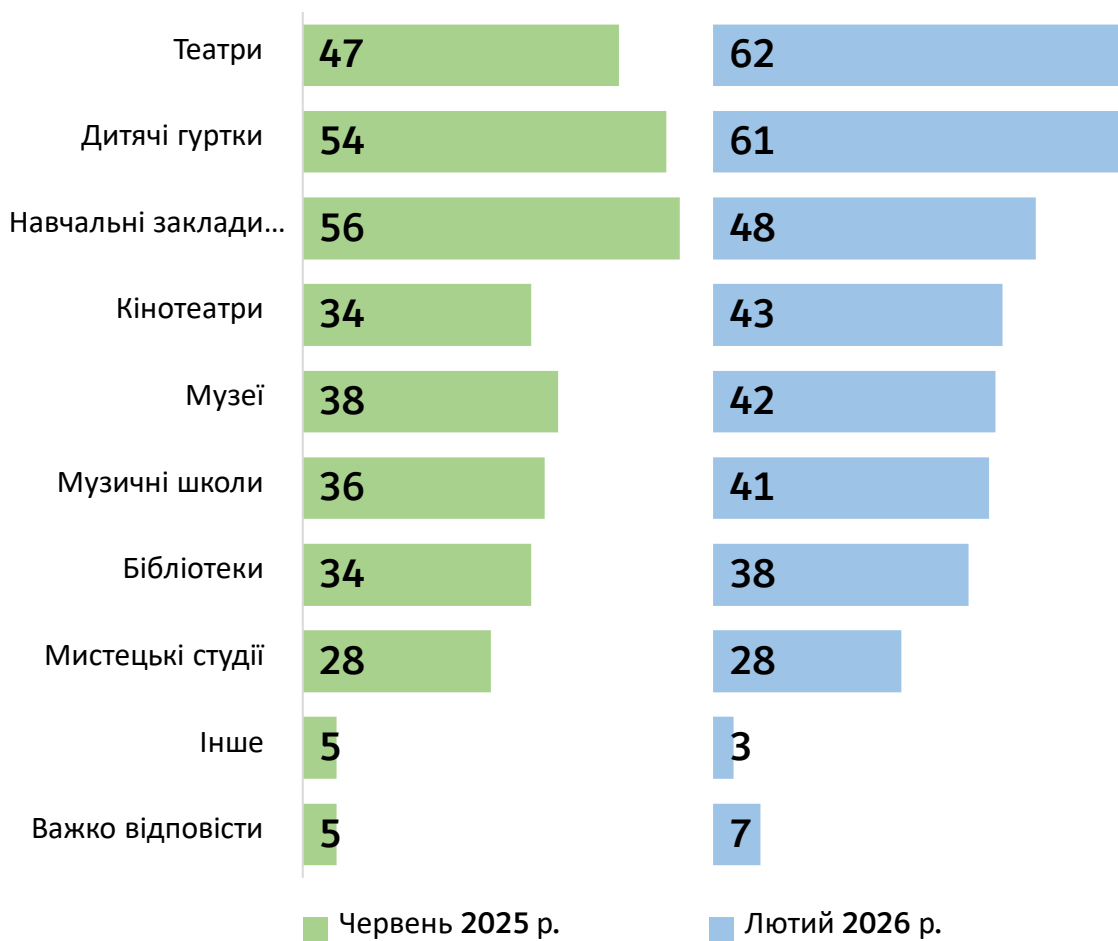
Q.: Які види культурних інституцій в Херсоні мають відновлювати роботу у Херсоні в першу чергу (після припинення обстрілів)?

**Множинні відповіді*

Інші відповіді: усі зі списку; бібліотеки, музей, театр працюють, інші – в онлайн-режимі; спортивні секції; культурний центр; філармонія; різноманітні тренінги з отримання / підвищення кваліфікації; дайте волю громадським діячам і вони запустять всі ці напрями, адже є багато тих, хто горить своєю ідеєю; до закінчення війни цього не варто робити / дома людям треба в першу чергу відновити, навіщо ці кінотеатри якщо людям немає, де жити та ночувати / не до розваг зовсім.

Динаміка послідовності відновлення роботи культурних інституцій Херсона 2025-2026

Пріоритети розвитку різних видів мистецтва (N=400), %

Q.: Розвиток яких видів мистецтв має стати пріоритетним в Херсоні?

**Множинні відповіді*

Інші відповіді: усіх / я за можливість розвитку усіх видів мистецтв без пріорітизації, митці шляхом створення колаборацій можуть розвивати будь які види мистецтв / усього, що спонукає людей навчатися і вдосконалюватися шляхом самовираження / усі види мистецтв необхідно розвивати, щоб у мешканців був вибір, усі люди різні, з різними уподобаннями; національна ідентичність; філармонія; футбол тощо.

Динаміка пріоритетів розвитку різних видів мистецтва

Рейтинг фестивалів Херсона (N=400), %

Q.: Які на вашу думку фестивалі варто проводити в Херсоні (після припинення обстрілів)?

**Множинні відповіді*

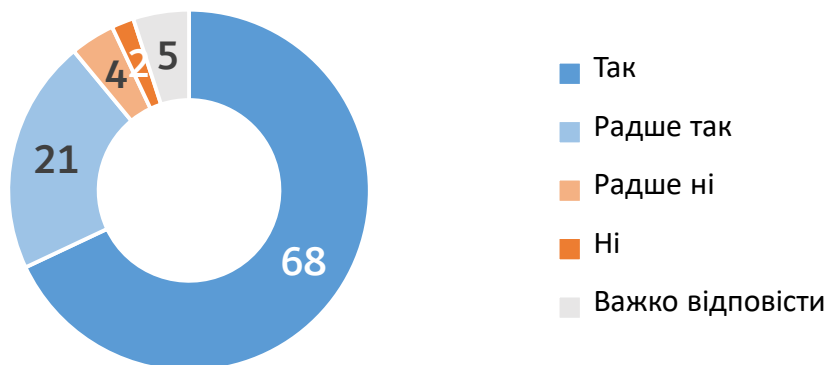
Інші відповіді: усі можливі / чим більше, тим краще / будь-які, бо у кожного свої смаки / усе, щоб популяризувати культуру та привертати увагу до нашого краю / фестиваль – гарна форма культурних заходів будь-якого спрямування; Амадеус; дитячі фестивалі у різних напрямках; кінофестиваль; мілітарний, військової пісні; Таврійські ігри; фестивалі рукоділля / фестиваль-ярмарок виробів ручної роботи; фестиваль пива тощо.

Динаміка рейтингу фестивалів Херсона

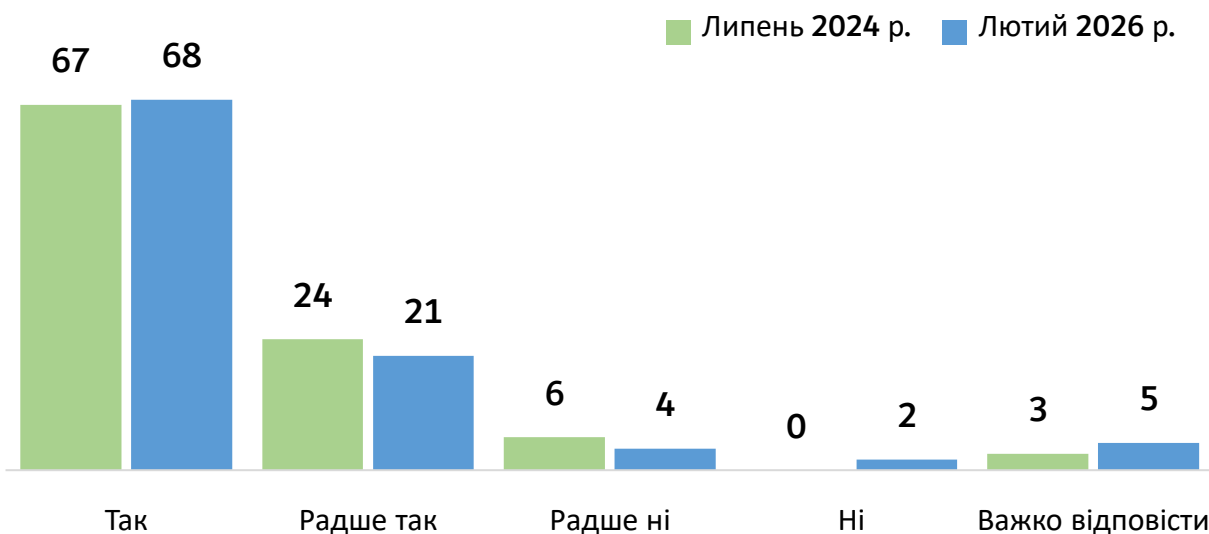

Громадське бачення ідеї створення музею війни в Херсоні (N=400), %

Q.: Як ви вважаєте, чи потрібно створювати в Херсоні музей, який був би присвячений подіям повномасштабної російсько-української війни

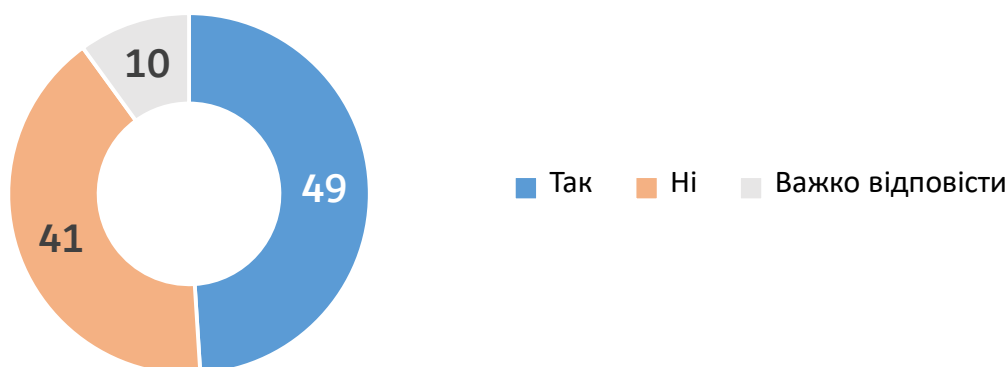

Динаміка громадське бачення ідеї створення музею війни в Херсоні 2024-2026 рр.

Стосунок до музеїфікації руїн у місті (N=400), %

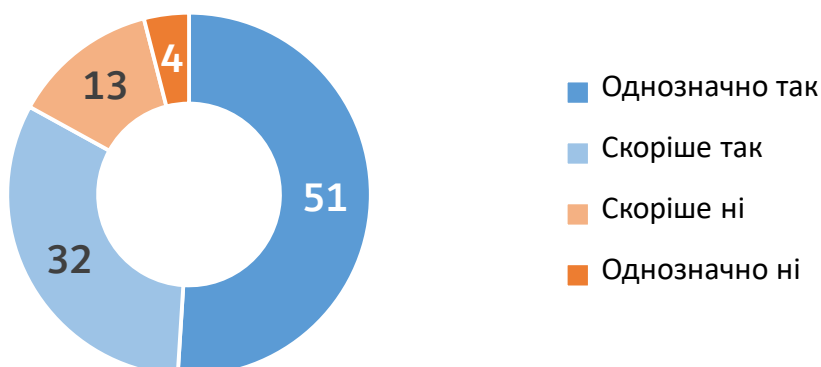
Q.: Чи варто залишити у місті один або декілька зруйнованих російськими окупантами будинків як нагадування про війну?

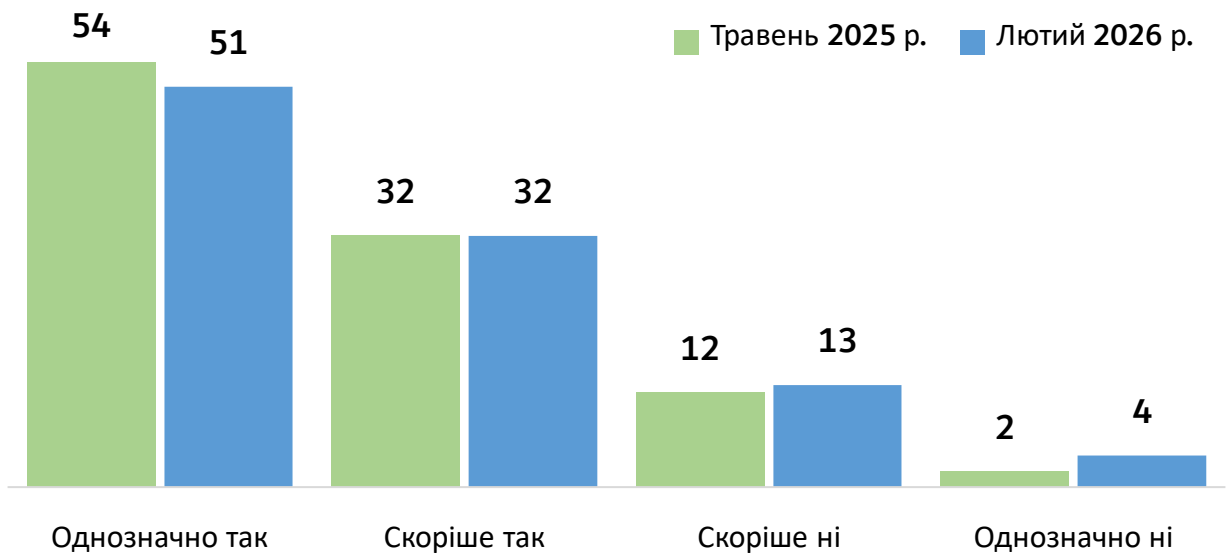
ЕКОЛОГІЯ

Схвильованість тим, що зараз відбувається на місці колишнього Каховського водосховища (N=400), %

Q.: Чи непокоїть вас те, що зараз відбувається на місці колишнього Каховського водосховища?

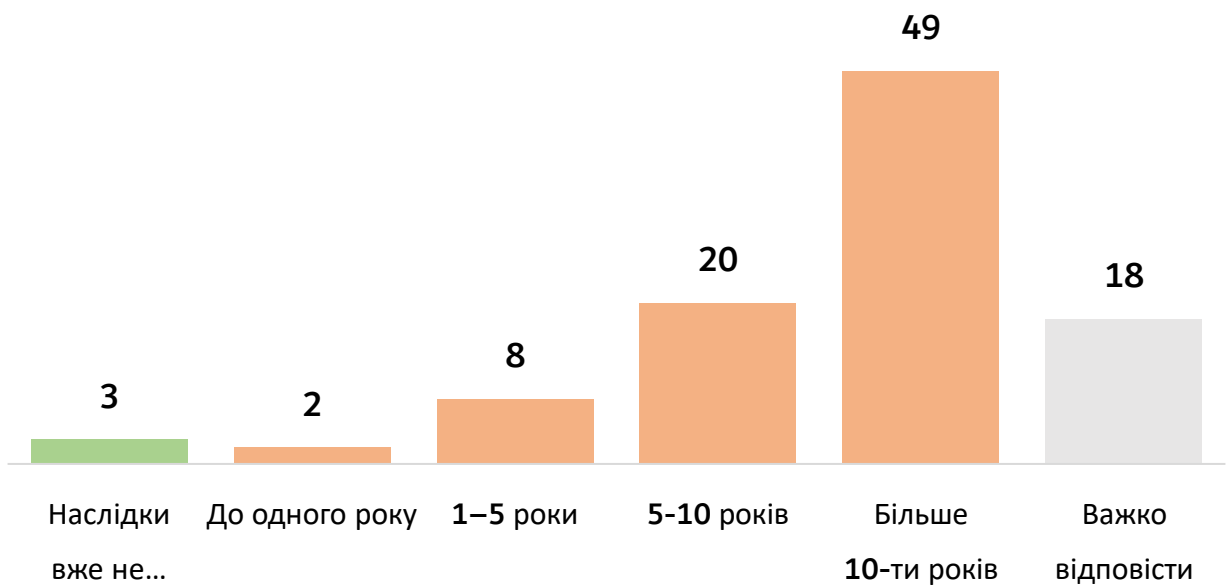

Динаміка схвильованості тим, що зараз відбувається на місці колишнього Каховського водосховища 2025-2026 рр.

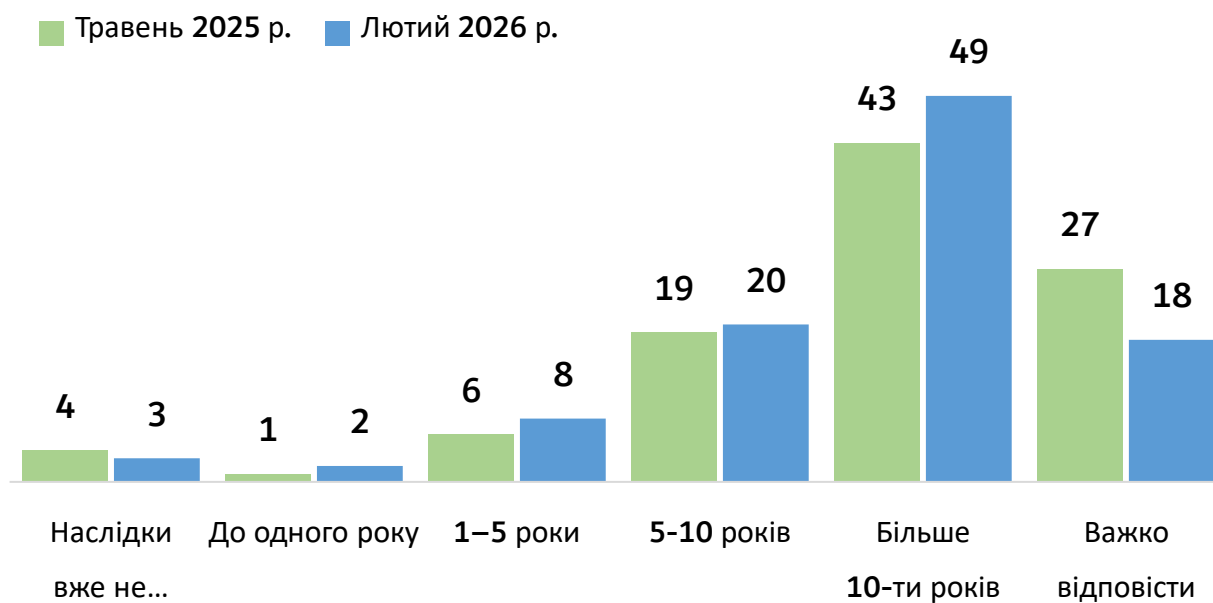

Оцінка тривалості наслідків затоплення Херсонської громади (N=400), %

Q.: Наскільки тривалими, на вашу думку, були (будуть) наслідки затоплення для Херсонської громади?

Динаміка оцінки тривалості наслідків затоплення Херсонської громади

Громадська оцінка бачення майбутнього Каховської ГЕС (N=400), %

Q.: Який варіант майбутнього Каховської ГЕС ви вважаєте найбільш доцільним?

Динаміка оцінки бачення майбутнього Каховської ГЕС 2024-2026 рр.

Громадське оцінка доцільності різних варіантів використання територій, які утворилися на місці колишнього Каховського водосховища (N=400), %

Q.: Оцініть, будь ласка, доцільність різних варіантів використання нових територій, які утворилися на місці колишнього Каховського водосховища

Динаміка оцінки доцільності різних варіантів використання територій, які утворилися на місці колишнього Каховського водосховища

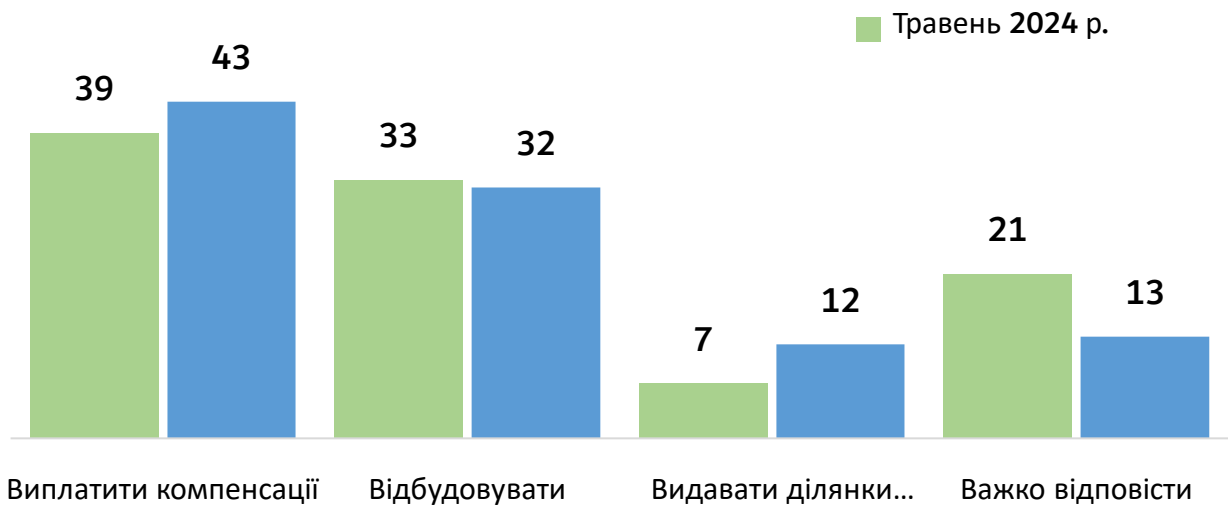
		Обов'язково на всій території	Обов'язково на більшій частині території	Обов'язково на меншій частині території	Дуже обмежено	Взагалі недоцільно
Створення природньо-заповідного об'єкту (національного парку, заповідника (-ів), заказника (-ів) тощо)	ТРАВЕНЬ 2025 р.	22	31	21	12	14
	ЛЮТИЙ 2026 р.	18	33	21	19	9
Створення лісгосподарського об'єкту	ТРАВЕНЬ 2025 р.	15	24	26	19	16
	ЛЮТИЙ 2026 р.	13	32	23	20	12
Використання з транспортною метою (побудова суднохідних каналів)	ТРАВЕНЬ 2025 р.	24	18	19	22	17
	ЛЮТИЙ 2026 р.	11	19	30	22	18
Використання з сільськогосподарською метою	ТРАВЕНЬ 2025 р. (розорення)	10	19	20	29	22
	ТРАВЕНЬ 2025 р. (випас скота)	9	16	26	32	17
	ЛЮТИЙ 2026 р.	10	24	19	24	23

Громадське бачення майбутнього зруйнованих херсонських дач (N=400), %

Q.: Що, на Вашу думку, є кращим рішенням щодо майбутнього зруйнованих херсонських дач – дати можливість відбудувати дачі, виплатити компенсації за знищене майно чи видавати їх власникам ділянки на нових територіях

Динаміка бачення майбутнього зруйнованих херсонських дач 2024-2026 рр.

Знайомість з діяльністю Національного природного парку

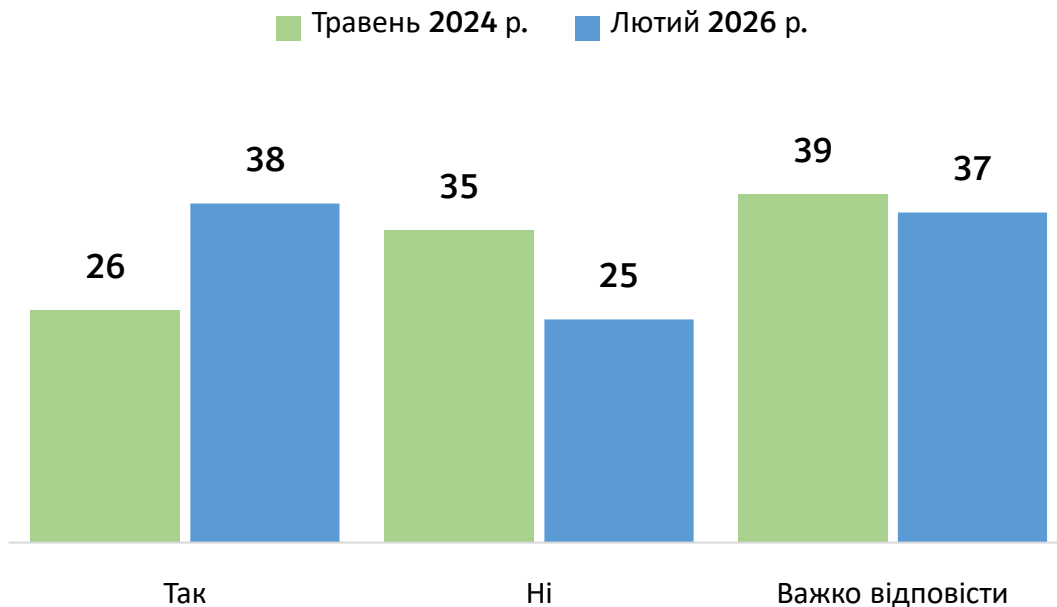
«Нижньодніпровський» (N=400), %

Q.: Чи знайомі Ви з діяльністю Національного природного парку «Нижньодніпровський»?

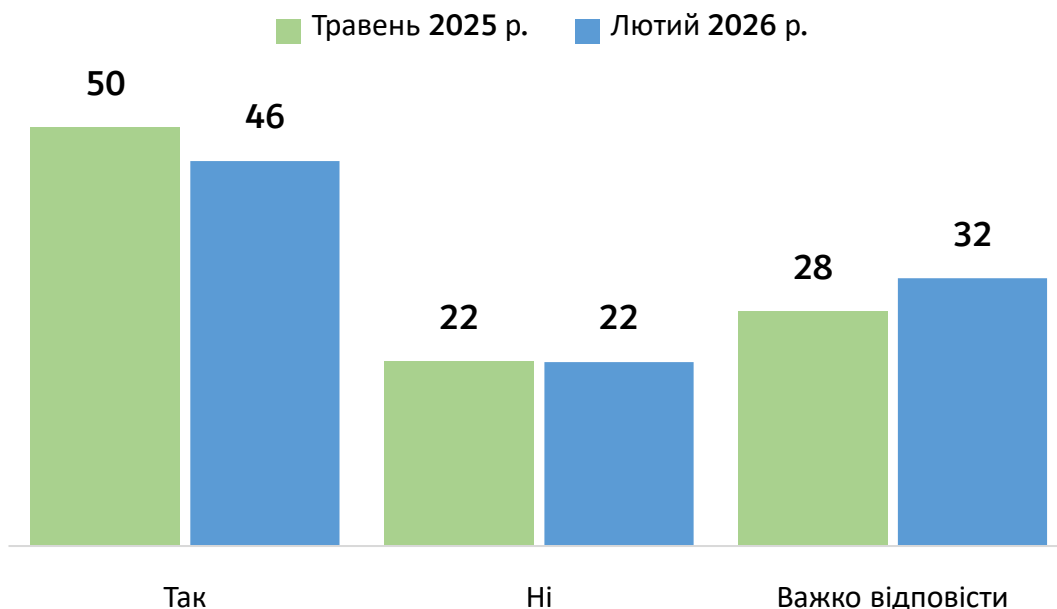
Громадське бачення загальної ідеї обмежити відбудову дач на цих територіях поблизу Нижньодніпровського парку в 2024-2026 рр., %

Q.: Частина затоплених дач знаходиться на території поблизу Нижньодніпровського парку (вздовж Дніпра та його притоків), чи варто, на вашу думку, обмежити відбудову дач на цих територіях?

Громадське бачення загальної ідеї збільшувати в Херсонській області кількість та площу об'єктів природо-заповідного фонду на небезпечних для людини територіях в динаміці за 2025-2026 рр., %

Q.: Як ви вважаєте, чи взагалі варто збільшувати в Херсонській області кількість та площу об'єктів природо-заповідного фонду на небезпечних для людини територіях (замінованих, постраждалих від затоплення)?

Портрет респондентів

(інформацію подано у відсотках)

Стать

Жіноча	57
Чоловіча	43

Вік

18-29	14
30-44	31
45-59	26
60+	29

Зайнятість

Працюють на державному чи комунальному підприємстві / установі / організації	26
Працюють за наймом у приватній компанії / підприємстві / організації	21
Пенсіонери	20
Безробітні, зайняті домашнім господарством, доглядом за дітьми	18
Фрілансери, самозайняті	5
Підприємці	4
Студенти	3
Волонтери	1
Інше	2

Місце проживання до 24 лютого 2022 року

м. Херсон	92
Інші населені пункти Херсонської громади	8

Місце проживання зараз

У Херсоні	57
В іншій області України	35
За кордоном	8

У якій області проживають ті, хто змінювали місце проживання після 24.02.2022

Одеська	8
м. Київ	5
Миколаївська	4
Дніпропетровська	3
Київська	3
Тернопільська	2
Вінницька	2
Івано-Франківська	1
Львівська	1
Рівненська	1
Черкаська	1
Закарпатська	1

Чернівецька	1
Інші області	2
Разом	35

У якій країні проживають ті, хто змінювали місце проживання після 24.02.2022

Німеччина	2
Польща	1
Бельгія	1
Румунія	1
Інші країни	3
Разом	8

Звіт підготовлений БО «Фонд громади міста Херсон «Захист» у рамках проекту «Голос херсонців для стійкості та відновлення громади» у межах Проекту «Імпульс», що реалізовується Міжнародним фондом «Відродження» та Фондом Східна Європа за фінансування Норвегії (Norad) та Швеції (Sida). Зміст матеріалу не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження», Фонду Східна Європа, Уряду Норвегії та Уряду Швеції